

مبانی حقوقی پولشویی در نظام بانکی ایران

^۱ دکتر محمد رضا نیکنام، انعمیه بیدخوری

استاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، m.niknam9320@yahoo.com

دانشجو کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار، bidkhorinaeimh@gmail.com

چکیده

پولشویی پدیده‌ای است که به عنوان جرمی سازمان یافته و فراملی به دنیا معرفی شده است. این جرم یک جرم ثانویه می‌باشد که به دنبال جرایم مقدماتی که منافع مالی و مادی تولید می‌کنند، ارتکاب می‌یابد و به معنای مخفی کردن آگاهانه ماهیت نامشروع اموال حاصل از ارتکاب این جرایم است به نحوی که این اموال ظاهری قانونی به خود گرفته و پاک و مشروع جلوه داده میشوند. همچنین در این مقاله به برخی از قوانین مربوط به مبارزه با پولشویی که در سال ۱۳۸۱ توسط هیات وزیران تصویب شده و با قید یک فوریت برای طی تشریفات قانونی به مجلس داده شده پرداخته شد. شایان ذکر است بیشتر قوانین اشاره شده در این مقاله در حوزه نظام بانکی بوده است.

کلید واژه‌ها: پول، بانک، مبارزه

مقدمه

افزایش قابل توجه تعداد جرایم ارتكابی در سالهای اخیر امری کتمان ناپذیر است. طبق گزارش دبیر خانه سازمان ملل متحد، میزان جرایم گزارش شده در سطح جهان به طور متوسط سالانه پنج درصد افزایش داشته که از رشد جمعیت و نیز رشد اقتصادی اکثر کشورها بالاتر است.^۱ پروسه جهانی سازی اقتصادی و نظریه دهکده جهانی با در نوردیدن مرزهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دنیا سوده‌های سرشاری عاید دولت و ملت‌ها نموده، از طرف دیگر باعث رشد چشمگیر جرایم سازمان یافته فراملی شده است. یکی از این جرایم، جرم پولشویی است. که به حق از جرایم سازمان یافته، مهمتر بوده و آثار ناگوارتری برای دولت و ملت‌ها در پی داشته است.^۲

۱. مفهوم پولشویی در لغت و اصطلاح

در برگردان عبارت Money Laundering واژه‌هایی همچون پاکسازی پول، تطهیر درآمد ناشی از جرم، پولشویی، تطهیر پول و اموال کثیف ناشی از جرم دیده می‌شود که در این میان، عبارت تطهیر درآمد ناشی از جرم بر دیگر برگردان‌ها ترجیح دارد؛ زیرا اولاً موضوع Money laundering تنها پول نیست، بلکه تمام درآمدهای ناشی از جرم را شامل میشود. ثانیاً «تطهیر» واژه‌ای دارای بار حقوقی بیشتر است. ثالثاً، در جریان فعل و انفعالات معمول، مورد شست و شو قرار نمی‌گیرد، بلکه به نوعی وصف کیفی از آن زودوده میشود. با این وصف هیات دولت واژه پولشویی پذیرفته و در جامعه نیز این واژه رواج یافته است.^۳

منظور از تطهیر مال، مخفی کردن منبع اصلی اموال ناشی از جرم و تبدیل آن‌ها به اموال پاک است، به طوری که یافتن منبع اصلی مال غیر ممکن است یا بسیار دشوار گردد.^۴

پولشویی فرآیندی است که طی آن درآمد ناشی از جرایمی مانند قاچاق مواد مخدر، قاچاق اسلحه و کالا، رشوه و... را که پول نامشروع و غیر قانونی است به پول مشروع و قانونی تبدیل میشود این جرم ممکن است توسط همان مرتکبان جرم منشاء یا افراد دیگر انجام شود. در هر صورت به این جرم باید به منزله جرمی مستقل و جدا از جرم منشاء نگاه شود. آنچه در تعریف پولشویی باید بدان توجه شود این است که همانا مصادیق ارتكابی که شامل تبدیل، انتقال و اختفاء و... منافع حاصل از جرم می‌باشد باید با هدف پنهان کردن سرمنشاء انجام شود.^۵

آئین نامه سازمان مبارزه پولشویی این جرم را از این گونه تعریف میکند: تبدیل یا انتقال دارایی «پول» ناشی از جرایم اقتصادی برای پنهان کردن منشاء اصلی آن و همکاری با شخصی که در ارتکاب با چنین جرایمی است. پنهان کردن یا تغییر ماهیت، منبع، مکان و موقعیت یا مالکیت دارایی‌های حاصل از فعالیت‌های غیر قانونی و مجرمانه؛ تصاحب و استفاده از دارایی‌های حاصل از فعالیت مجرمانه.^۶

۲. مراحل پولشویی

۱-۲ مرحله استقرار یا مکان‌یابی (placement stage)

۲-۲ مرحله تبدیل یا لانه‌سازی (layering stage)

۳-۲ مرحله ادغام یا یکپارچه‌سازی (Intergration stage)

در مرحله استقرار وجوه حاصله، وارد سیستم مالی میشود. و یا به خارج کشور انتقال می‌یابد تا در دسترس نباشد و امکان کشف از بین برود و سپس در فرصتهایی بعدی، آن‌ها را به اموال دیگری مثل چکهای مسافرتی حوالجات و غیره تبدیل کنند. این مرحله از دیدگاه پولشویان خطرناک‌ترین مرحله است؛ زیرا امکان کشف و ردیابی در این مرحله بسیار زیاد است. به مرحله لایه‌سازی، مرحله جذب هم گفته میشود. در این مرحله، سعی میشود با ایجاد معاملات بانکی مختلف یا نقل و انتقالات مالی، هویت واقعی و اصلی اموال، پنهان و مخفی شود.

آخرین مرحله فرآیند پولشویی، ادغام و یکپارچه‌سازی است. در این مرحله درآمد و عواید غیر قانونی در سیستم مالی مشروع ادغام میشود و ظاهری همچون دیگر اموال مشروع به خود میگیرد.

به عبارت دیگر، این مرحله مشتمل بر دادن جلوه‌ای مشروع و قانونی به ثروت و پولهای با منشاء نامشروع میباشد. [۷]

اقسام پولشویی

پولشویی در یک تقسیم‌بندی کلی به چهار نوع تقسیم میشود.

پولشویی درونی

اگر جرم منشاء در داخل کشور واقع شود و پولشویی و عواید حاصله از آن نیز در همان کشور صورت گیرد پولشویی درونی است.

پولشویی بیرونی

چنانچه جرم منشاء در خارج کشور واقع و پولشویی عواید حاصل از آن نیز در خارج کشور صورت پذیرد آن را پولشویی بیرونی می‌نامند. یعنی هم جرم منشاء هم پولشویی در خارج کشور صورت گرفته است. [۸]

پولشویی وارداتی

چنانچه جرم منشاء مقدم در خارج از کشور واقع شده و پولشویی عواید حاصل از آن در داخل کشور صورت پذیرد آن را پولشویی وارداتی می‌نامند. زیرا پول کثیف ناشی از جرم از خارج از کشور وارد کشور شده و در داخل کشور عمل پولشویی صورت گرفته است. [۹]

پولشویی صادراتی

چنانچه جرم منشاء و مقدم در داخل کشور ارتکاب یابد عواید حاصل از آن در خارج کشور مورد پولشویی قرار گیرد آن را پولشویی صادراتی می‌نامند زیرا مال نامشروع حاصل از جرم از داخل کشور به خارج از کشور صادر شده و پولشویی میشود. [۱۰]

شیوه‌های ارتکاب پولشویی

استفاده از سیستم‌های بانکی، استفاده از سیستم بانکی موازی، استفاده از بانک کارگزار، استفاده از قمارخانه‌ها، تاسیس شرکتهای بیمه، دفاتر اسناد رسمی، استفاده از حساب با هویت مجهول ذکر این نکته دارای اهمیت است که روشهای یاد شده روشهایی هستند که از سایر روش‌ها شایع‌تر می‌باشند.

از آن جایی که بحث ما در این مقاله بررسی مبانی حقوقی پولشویی در نظام بانکی ایران میباشد از موارد فوق‌الذکر به موارد بانکی آن می‌پردازیم. [۱۱]

سیستم بانکی

برتولت برشت میگوید: «اگر میخواهید دزدی کنید یک بانک بخرید». این گفته ابتدا به نظر عجیب میرسد، ولی متأسفانه ممکن است در مورد بانکهایی که بدون ضابطه تاسیس میشوند، در عملیات خود مقررات را رعایت نمی‌کنند و سازمان نظارتی متخصص و مشخص بر آن‌ها کنترل و نظارت جدی ندارد صدق کند. [۱۲]

سیستم بانکی به دلیل سرو کار داشتن مستقیم با وجوه نقد، بستر بسیار مناسبی برای پولشویی و مخفی نمودن سر منشاء اصلی پولهای کثیف محسوب میشود.

اهمیت این مسئله زمانی روشن میشود که سیستم بانکی زیر نظر سازمان نظارتی مشخص و متخصص نباشد در این صورت ردیابی و شناسایی منابع وجوه با شستشو شده کار آسانی نخواهد بود. از این رو سازمان های نظارتی بانکی و بانکهای مرکزی در این زمینه نقش بسیار مهمی دارند. برای انجام عملیات پولشویی احتیاج به در اختیار گرفتن کل سیستم بانکی نیست بلکه استفاده از ابزارهای بانکی میتواند وسیله ای برای این کار باشد. [۱۳]

استفاده از سیستم بانکی موازی (حواله)

توجه و کنترل شدید برای مبارزه پولشویی در سیستم بانکی و ضابطه مند نمودن آن باعث شده است که سیستم های انتقالات موازی با سیستم های که مجوز خاص انتقال وجوه در سراسر دنیا ندارند، توجه تبهکاران و قانون گذاران را جلب کنند. سادگی، سرعت و عدم نگهداری سابقه از مختصات سیستم بانکی موازی است. حواله روشی است که برای انتقال پول در داخل یک کشور و بین کشورهای مختلف از آن استفاده میشود. [۱۴]

استفاده از بانکهای کارگزار

این بانکها عموماً امکان افتتاح حساب با بهره، قبول سپرده های دیداری و..... برای مشتریان خود فراهم می کنند. به عبارتی این بانهای واسطه هایی هستند که با ایجاد ارتباط با بانکهای واسطه هایی هستند که با ایجاد ارتباط با بانکهای معتبر و زیر پوشش اعتبار آنها و از طریق ارائه برخی خدمات صوری اقدام به پولشویی می نمایند. استفاده از این روش از سوی پولشویان به این صورت خواهد بود: که بانکی از نظر رعایت ضوابط نظارتی، عملکرد ضعیفی دارد و قوانین ضد پولشویی را رعایت نمی کند، با ایجاد رابطه کارگزاری با بانکی که آن بانک نیز با بانکهای دیگر رابطه کارگزاری دارد مبادلاتی را انجام میدهد و قادر میشود که به سیستم بانکی دیگر دسترسی پیدا کند. [۱۵]

اقدامات بانک مرکزی در راستای اجرای قانون مبارزه با پولشویی

بانک مرکزی ج.ا.ایران با توجه به ضرورت تسریع در پیوستن شبکه بانکی کشور به حرکت بانکداری بین المللی در زمینه مبارزه پولشویی و به موجب اختیارات حاصل از قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱، قبل از تصویب قانون مبارزه با پولشویی در سال ۱۳۶۸ اقداماتی را در راستای مبارزه با پولشویی انجام داده است:

الف: تصویب و ابلاغ مقررات پیشگیری از پولشویی در موسسات مالی مصوب ۱۳۸۱/۰۸/۱۸

ب: دستورالعمل اجرایی مقررات پیشگیری از پولشویی، بخشنامه شماره ۵/۱۱۰۱ مورخ ۱۳۸۴/۰۳/۱۱.

براساس دوبند مذکور بانکهای کشور ملزم به شناسایی کامل مشتریان معیارهای تعیین شده، نگهداری اسناد ومدارک مربوط به هویت مشتریان و معاملات آن ها به مدت حداقل پنج سال و گزارش معاملات پیچیده و مشکوک به پولشویی به بانک مرکزی شده اند.

همچنین در زمینه های آموزش کارکنان بانکها و ضرورت تغییرات سازمانی لازم در بانکها برای مبارزه با پولشویی، بانکها مکلف شده اند واحدهای مدیریتی را مسئول دریافت و بررسی گزارش عملیات مشکوک از شعب واحدهای تابعه کنند، تا توانایی برخورد با موارد مشکوک احتمالی و گزارش آنها به بانک مرکزی و واحد اطلاعات مالی را داشته باشند.

در این راستا براساس ماده ۹ مقررات پیشگیری از پولشویی مصوب ۱۳۸۱/۰۸/۱۸ شورای پول و اعتبار کمیته ای تحت عنوان کمیته تخصصی ویژه مبارزه با پولشویی متشکل از تعدادی از مقامات ذیصلاح دربانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تشکیل شد که مسئولیت رسیدگی به مسایل خاص مرتبط با پولشویی در شبکه بانکی کشور را بر عهده گیرد. به دنبال تصویب چارچوب قانونی مبارزه با پولشویی مصوب سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی و در راستای اجرای بند الف ماده ۷ این قانون نیز بانک مرکزی اقدامات ذیل را انجام داده است:

دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان ایرانی موسسات اعتباری.

دستورالعمل نحوه ارسال اسناد و مدارک مشتریان و موسسات اعتباری به نشانی پستی.

دستورالعمل نحوه تعیین سطح فعالیت مورد انتظار مشتری در موسسات اعتباری.

دستورالعمل اجرایی نحوه گزارش واریز وجوه بیش از حد مجاز.

دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در حوزه نظام های پرداخت و بانکداری الکترونیکی.

دستورالعمل شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی.

دستورالعمل مجموعه اقدامات و تدابیر لازم برای حصول اطمینان از رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در واحدهای برون مرزی موسسات اعتباری. دستورالعمل لزوم رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در رابطه کارگزاری و شناسایی بانکهای پسته ای. رهنمودهایی برای نظام موثر کنترل داخلی در موسسات اعتباری. دستورالعمل تاسیس و فعالیت بانکهای قرضه الحسنه و نظارت بر آنها. مقررات ناظر بر تاسیس و شیوه فعالیت موسسه های اعتباری غیر بانکی. دستورالعمل اجرای تاسیس، فعالیت و نظارت بر شرکتهای تعاونی اعتبار. دستورالعمل اجرای تاسیس، نحوه فعالیت و نظارت بر شرکتهای لیزینگ. دستورالعمل اجرای تاسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی ها.

مدیریت شناسایی مشتری

پذیرش استانداردهای کارآمد شناسایی مشتری، بخش مهمی از عملکرد مدیریت ریسک بانکها را تشکیل می دهد. بانکهای که دارای برنامه های ضعیفی در زمینه مدیریت ریسک شناسایی مشتری هستند، ممکن است در معرض ریسک مهمی به خصوص ریسک حقوقی قرار گیرند. سیاست های و رویه های موثر شناسایی مشتری، نه تنها به سلامتی و ایمنی کلیت بانکی کمک می کند بلکه از طریق کاهش احتمال تبدیل بانکها به ابزاری جهت پولشویی، تامین مالی تروریسم و سایر فعالیت های غیر قانونی، از قابلیت اعتماد نظام بانکی نیز حفاظت می نماید. [۱۶] در اکتبر سال ۲۰۰۱، کمیته نظارت بانکی بال، اقدام به انتشار مجموعه ای تحت عنوان شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها نمود که بعدها انتشار مجموعه راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری در فوریه سال ۲۰۰۳ میلادی موجب استحکام آن گردید. خط مشی پذیرش مشتری - تعیین هویت مشتری - نظارت مستمر بر حساب های پر ریسک - مدیریت ریسک این اصول مصوب به عنوان مبانی جهت عملکرد بانکهای تجارتی و دستورالعمل مناسبی برای سایر موسسات مالی، مورد پذیرش و استفاده گسترده حوزه های قضایی مختلف در سراسر جهان قرار گرفته است. [۱۷]

نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانکها

نگهداری سوابق مشتریان و معاملات آنها به نحوه مناسب و مطلوب یکی از پایه های اساسی نظام مبارزه با پولشویی است و باید آن چنان مهم قلمداد شود که هر گونه کوتاهی در انجام آن مستحق ضمانت اجراهای مناسب اعلام گردد، اما مقررات مربوط به آنها باید به نحوی باشد که اطلاعات محرمانه تلقی شده و دسترسی به این سوابق نیازمند طی مراحل قضایی و با مجوز مرجع قضایی باشد. نگهداری سوابق این فایده را دارد که کارمندان بانکها را نسبت به نوع فعالیت اقتصادی و تجاری میزان امکانات و قدرت مالی، حسن یا سوء سابقه مالی و اقتصادی مشتریان آگاه می نماید.

شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش ده

بانکها معمولاً نسبت به انتقال مبالغ هنگفت پول توسط مشتریان ثابتشان شک نمی کنند و به طور سنتی آنها این مطلب را مد نظر قرار داده اند که وظیفه ی آنها تحقق و تفحص در مورد چگونگی استفاده از مشتریان از وجوهشان نیست. به همین دلیل اسناد بین المللی و قوانین داخلی برخی کشورها از موسسات مالی خواسته اند که از وظیفه سنتی خویش تخطی نموده و موارد مشکوک پولشویی را به مقامات مربوط گزارش دهند. [۱۸]

تعدیل اصل راز داری حرفه ای

موسسات مالی، به ویژه بانکها طبق مقررات داخل خود در جهت جذب مشتری هرچه بیشتر و جلب رضایت آنان مقرراتی دارند که اسرار و اطلاعات مربوط به مشتریان کاملاً محرمانه نگه داشته شده، اعتبار هر موسسه مالی و بانکی به میزان رعایت اصل راز داری و حرفه ای است و از آن جا که حساب های بانکی اشخاص، میزان موجودی آنها در بانک، معاملاتی که انجام میدهند و مبالغ این معاملات برای بسیاری از اشخاص جزء اسرار تجاری محسوب میشود که دارای اهمیت زیادی است، قوانین کیفری اکثر کشورها از این مسئله حمایت کیفری کرده و کسانی را که بر حسب ضرورت از این اسرار آگاه می شوند، در صورت افشاء آن مشمول مجازات قرار داده اند. اما از آن جایی که جنایتکاران برای نگهداری و شستشو و نقل و انتقال عواید حاصل از ارتکاب جنایت سازمان یافته از بانکها و دیگر موسسات و نهاد های مالی استفاده میکنند، همکاری این موسسات با مامورین مبارزه پولشویی کمک شایانی در کشف جرم و جلوگیری از موفقیت عملیات پولشویی می تواند داشته باشد. با توجه به همین نقش موثر همکاری موسسات مالی در مبارزه با پولشویی، اسناد بین المللی موسسات مالی را مکلف کرده اند که اصل رازداری حرفه ای خود را تعدیل کرده و به بهانه این اصل از همکاری با مقامات قانونی خودداری نورزند. [۱۹]

عدم اطلاع به مشتری در خصوص گزارش موارد مشکوک: یکی از تکلیف‌ها که جهت تسهیل عملیات کشف و تعقیب جرم پولشویی، مورد توجه قرار گرفته در اسناد بین‌المللی این است که موسسات مالی پس از اعلام موارد مشکوک، گزارش شدن معامله صالحه را به اطلاع مشتریان نرسانند. این راهکار جهت جلوگیری از بی‌نتیجه ماندن عملیات کشف و تعقیب توصیه شده است. چون مقررات مربوط به گزارش معاملات مشکوک، چنانچه مجرمین از آن اطلاع یابند، بی‌نتیجه خواهد بود اگر مجرمان اطلاع یابند که معاملات آن‌ها به عنوان موارد مشکوک به مقامات گزارش شده است، اقدام به از بین بردن ادله و شواهد جرم زده و یا خود از چنگ مقامات قانونی فرار میکنند. [۲۰]

آموزش کارکنان و مدیران

تکلیف موسسات مالی به تعیین هویت دقیق واقعی مشتریان، همچنین دقت و توجه ویژه به همه معاملات پیچیده و غیر معمول که هیچ هدفی قانونی یا اقتصادی ظاهرو مشخص ندارند و شناسایی این موارد مشکوک و دقت در علایم و مشخصات و اماراتی که در مشتری و معامله مربوط وجود دارد که نشانگر مشکوک بودن آن است و اعلام این موارد به مقامات مسئول و به طور کلی انجام تکالیف و وظایف موسسات مالی در خصوص مبارزه با پولشویی همگی مستلزم این است که مدیران و کارکنان آن موسسات از قبل آموزش‌های لازم را در این خصوص دیده باشند. از آن جایی که شیوه‌هایی و وسایل و ترفندهایی که پولشویان برای موفقیت عملیات خود به کار می‌برند همواره در حال تغییر و دگرگونی است، لازم است این آموزش نیز مستمر و پیوسته بوده تا کارمندان و موسسات نیز با این شیوه‌ها و ترفندها و به دنبال آن شناسایی و مبارزه با آن‌ها آشنا شوند. [۲۱]

قانون مبارزه با پولشویی

ماده ۲- جرم پولشویی عبارت است از

الف- تحصیل و تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیر قانونی با علم به این که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.

ب- تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشاء غیر قانونی آن با علم به این که به طور مستقیم یا غیر مستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده با کمک به مرتکب به نحوه‌ی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.

ج- اخفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی، منشاء، منبع، محل، نقل و انتقال، جا به جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ماده ۳- عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مالی است که به طور مستقیم یا غیر مستقیم از فعالیت‌های مجرمانه به دست آمده باشد.

ماده ۴- به منظور هماهنگ کردن دستگاه‌های ذی ربط در امر جمع‌آوری، پردازش تحلیل اخبار، اسناد و مدارک، اطلاعات و گزارش‌های واسطه، تهیه سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند، شناسایی معاملات مشکوک و به منظور مقابله با جرم پولشویی شورای عالی مبارزه با پولشویی به ریاست و مسئولیت وزیر امور اقتصادی و دارایی و با عضویت وزرای بازرگانی، اطلاعات، کشور و رئیس بانک مرکزی با وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

* جمع‌آوری و کسب اخبار و اطلاعات مرتبط و تجزیه و تحلیل و طبقه‌بندی فنی و تخصصی آنها در مواردی که قرینه‌ای بر تخلف وجود دارد طبق مقررات.

تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های لازم در خصوص اجرای قانون به هیات وزیران.

هماهنگ کردن دستگاه‌های ذی ربط و پیگیری اجرای کامل قانون در کشور.

ارزیابی گزارش‌های دریافتی و ارسال به قوه قضاییه در مواردی که به احتمال قوی صحت دارد یا محتمل آن از اهمیت برخوردار است.

تبادل تجارت و اطلاعات با سازمانهای مشابه در سایر کشورها در چارچوب مفاد ماده ۱۱

تبصره ۱- دبیرخانه شورای عالی در وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

تبصره ۲- ساختار و تشکیلات اجرایی شورا متناسب با وظایف قانونی آن با پیشنهاد شورا به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳- کلیه آیین‌نامه‌های اجرای شورای فوق‌الذکر پس از تصویب هیات وزیران برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ذی ربط لازم اجرا خواهد بود. متخلف از این امر به تشخیص مراجع اداری و قضایی حسب مورد به دو تا پنج سال انفصال از خدمت مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۵- کلیه اشخاص حقوقی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانکها، موسسات مالی و اعتباری، بیمه‌ها، بیمه مرکزی، صندوق قرض الحسنه، بن‌یادها و موسسات خیریه و شهرداری‌ها مکلفند آیین‌نامه‌های مصوب هیات وزیران در اجرای این قانون را به مورد اجرا گذارند. [۲۲]

پولشویی فرآیندی است که پول نامشروع و غیر قانونی را به پول مشروع و قانونی تبدیل کرده این جرم ممکن است توسط همان مرتکبان جرم منشاء با افراد دیگری صورت پذیرد و اکتساب پولهای کثیف و تطهیر آن کار غیرقانونی بوده که اثرات زیان باری را بر روی نظام اقتصادی و مالی دولتها به همراه داشته به همان نسبت آثار زیان بار این فرآیند متوجه ملت ها هم گردیده و از انجایی که سه مرحله برای ارتکاب این فعالیت مجرمانه وجود دارد که مرحله استقرار یا مکان یابی پر ریسک ترین مرحله برای فعالان این فعالیت مجرمانه محسوب میگردد به همان میزان باید در دو مرحله ی دیگر هم کنترل شدیدتر و همچنین اجرای قوانین مبارزه با پولشویی به نحوه درستی صورت پذیرد و به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته نظیر ایران که علاوه بر بانکهای دولتی و خصوصی، موسسات مالی که در نظام بانکی ایران فعالیت میکنند که از قوانین بانک مرکزی پیروی نکرده تا عرصه برای فعالان این فعالیت مجرمانه تنگ گردد.

ارجاعات

- [۱] میرمحمد صادقی، حسین، حقوق جزای بین الملل، ۱۳۸۶، نشر میزان، ۳۲۱
- [۲] ساکی، محمدرضا، پولشویی آشنایی با جرم، ۱۳۹۰، نشر جاودانه، ۱
- [۳] محمد احمدی، (پولشویی و ماهیت حقوقی آن)
- [۴] پولشویی آشنایی با جرم، ۶
- [۵] پولشویی آشنایی با جرم، ۷
- [۶] حقوق جزای بین الملل، ۳۳۲
- [۷] حمید سلیمانی- عبدالکریم عبدالهی نژاد (بررسی مبانی فقهی پولشویی)
- [۸] پولشویی آشنایی با جرم، ۱۹
- [۹] پولشویی آشنایی با جرم، ۱۹
- [۱۰] پولشویی آشنایی با جرم، ۳۰
- [۱۱] پولشویی آشنایی با جرم، ۲۷
- [۱۲] تذهیبی، فریده، پولشویی و روشهای مبارزه با آن، ۱۳۸۹، نشر جنگل، ۴۴
- [۱۳] پولشویی آشنایی با جرم، ۲۹
- [۱۴] پولشویی و روشهای مبارزه با آن، صص ۵۶ و ۵۷
- [۱۵] پولشویی آشنایی با جرم، ۳۲
- [۱۶] سیدی، سیدمحمد، مبارزه با پولشویی، ۱۳۹۳، نشر پلک، صص ۱۴۹ و ۱۵۰ و ۱۵۱
- [۱۷] مبارزه با پولشویی، ۱۵۶
- [۱۸] مبارزه با پولشویی، ۱۵۸
- [۱۹] مبارزه با پولشویی، ۱۶۰
- [۲۰] مبارزه با پولشویی، ۱۶۴
- [۲۱] مبارزه با پولشویی، ۱۶۶
- [۲۲] قانون تجارت ماده ۲ الی ۶

منابع و مآخذ

- احمدی، محمد، «پولشویی و ماهیت حقوقی آن»
تذهیبی، فریده، پولشویی و روشهای مبارزه با آن، ۱۳۸۹، نشر جنگل.
ساکی، محمدرضا، پولشویی آشنایی با جرم، ۱۳۹۰، نشر جاودانه.
سلیمانی حمید- عبدالهی نژاد عبدالکریم، «بررسی مبانی فقهی پولشویی»
سیدی، سیدمحمد، مبارزه با پولشویی، ۱۳۹۳، نشر پلک.
منصور، جهانگیر، قانون تجارت، ۱۳۹۶، نشر دیدار.
میرمحمدصادقی، حسین، حقوق جزای بین الملل، ۱۳۸۶، نشر میزان.